

NATIONALT STØTTEPROJEKT

JANUAR 2026

Vi støtter og aflaster indsatte og løsladte

Nationalt støtteprojekt: Fængsels- og løsladelsesprogrammet

Støt Røde Kors' fængsels- og løsladelsesindsatser og vær med til at hjælpe en særligt sårbar målgruppe tilbage på sporet.

rodekors.dk

INDHOLD

1	Baggrund om Fængsels- og løsladelsesprogrammet	3
2	Projektet.....	3
2.1	Fængselsbesøgstjenesten	3
2.2	Primus Motor.....	4
2.3	Kickstart.....	Error! Bookmark not defined.
2.4	Antal frivillige	6

3	Målgruppe.....	6
4	Samarbejdspartnere.....	6
5	Støttebehov	7
6	Bag om det nationale støtteprogram	7

1 BAGGRUND OM FÆNGSELS- OG LØSLADELSESPROGRAMMET

I Røde Kors handler vi, når vi ser et behov. Også i de danske fængsler og arrester, hvor vi har været til stede siden 1985. Røde Kors har fire indsatser på fængsels- og løsladelsesområdet: Fængselsbesøgstjenesten, Primus Motor, Primus Motor Ung og et nyt pilotprojekt, som giver psykosocial førstehjælp til unge i varetægt.

Vores indsatser er båret af et ønske om at hjælpe indsatte i en svær tid og forhindre tilbagefald til ny kriminalitet. Formålet med støtten er bl.a. at yde omsorg og være der for en gruppe særligt sårbare mennesker. Og en vores største styrker på fængselsområdet er, at arbejdet bæres af frivillige kræfter. Frivilligheden viser de indsatte, at hjælpen er oprigtig og uforbeholden, og vi har derfor lettere ved at indgå en dialog med de indsatte, end hvis vi kom som repræsentanter fra en myndighed.

Røde Kors er til stede i samtlige fængsler og arresthuse i Danmark, hvor vi med vores indsats først og fremmest gør en forskel for de indsatte, men til en vis grad også for medarbejderne i Danmarks Fængsler (tidligere Kriminalforsorgen). Medarbejderne har - på grund af øget sikkerhed og generel travlhed - ikke megen tid til resocialiseringsarbejde og samtaler med de indsatte. Før 2015 fulgte vi ikke de indsatte i tiden efter løsladelse, men med indsatserne Primus Motor og Primus Motor Ung (tidligere Kickstart) har vi sikret, at Røde Kors også kan være til stede i den første tid efter afsoning, der ofte kan være svær.

2 INDSATSEN

Vi følger de indsatte hele vejen fra varetægt til afsoning og efterfølgende - forhåbentlig vedvarende - frihed via vores i alt fire indsatser: Fængselsbesøgstjenesten, Primus Motor, Primus Motor Ung og Psykosocial førstehjælp til unge i varetægt, der er et nyt pilotprojekt.

2.1 Fængselsbesøgstjenesten

Fængselsbesøgs-tjenesten er Røde Kors' ældste og største indsats på fængselsområdet. I Fængselsbesøgstjenesten besøger frivillige de indsatte i fængslet, arresten eller i udslusningsfængslet i cirka 1,5 time hver 14. dag. Vi skeler ikke til hvilken forbrydelse, den indsatte er dømt for eller vedkommendes social baggrund. Vi arbejder ud fra en tilgang om, at alle har ret til basal menneskelig kontakt. Med indsatsen er vi med til at sikre indsatte fortsat meningsfyldt social kontakt til verden uden for fængslet.

Fængselsbesøgstjenesten er værdsat, da tiden i fængslet kan være præget af isolation og stor ensomhed, særligt for

Fængselsbesøgstjenesten i tal:

- I 2025 fik 608 indsatte besøg af Røde Kors-frivillige.
- 941 indsatte deltog i fællesaktiviteter med Røde Kors-frivillige i 2025.
- Tilbuddet om en besøgsven fra Røde Kors gælder for alle indsatte i Danmarks fængsler, arrester og udslusningsfængsler.

indsatte med et lille netværk. Men også tiden i varetægt, hvor indsatte venter på deres dom, kan virke uoverskuelig. I varetægt kan de indsatte være isoleret i deres eget selskab i op til 23 timer i døgnet og alene med bekymringerne for udfaldet af den kommende retssag og deres pårørendes reaktioner.

Besøgene af de Røde Kors-frivillige er for mange indsatte et frirum og et lyspunkt i en ellers trist kalender. Besøgene kan være med til at bryde de indsattes isolation og hjælpe dem tilbage til en positiv kontakt med samfundet efter endt afsoning. I arresterne har Røde Kors' frivillige aktivitetsledere oftest direkte kontakt til de indsatte og sætter besøgsforløb i gang, mens det i fængslerne typisk er fængselspræsten eller socialrådgiveren, der henviser til Fængselsbesøgstjenesten.

I 2025 fik 608 indsatte besøg af Røde Kors-frivillige, og 941 indsatte deltog i fællesaktiviteter med Røde Kors-frivillige.

2.2 Primus Motor

Hvert år løslades ca. 6.000-7.000 indsatte. 30 pct. af de løsladte begår ny kriminalitet inden for to år efter de er kommet ud. Årsagen til det, der kaldes 'tilbagefald til ny kriminalitet', skal bl.a. findes i usikre boligforhold, skrøbelige sociale netværk, løsladelse til gæld og en plettet straffeattest, der kan gøre det svært at komme ind på arbejdsmarkedet.

Primus Motor i tal

- 109 indsatte fik i 2025 mentorstøtte fra Primus Motor.
- Tilbuddet om mentorstøtte er landsdækkende.

Primus Motor er en mentorordning, der er med til at støtte de løsladte i at skabe en tilværelse uden kriminalitet.

Willy (t.v.) er tidligere mentor i Primus Motor, hvor han hjalp Michael (t.h.)
Foto: Kristian B. Willumsen

Et forløb i Primus Motor starter typisk i den sidste del af afsoningen. Her tilknyttes den indsatte til to Røde Kors-frivillige, der - via et medmenneskeligt engagement - støtter den løsladte i det kaos, der ofte venter, når fængsel bliver til frihed. Et forløb i Primus Motor kan strække sig op til et år efter løsladelse.

Ud over den værdi, som relationen til de to mentorer har i sig selv, består mentorstøtten typisk af hjælp til

uddannelse, økonomi, bolig, sundhed og netværksdannelse. Primus Motor er med til at sikre indsatte og løsladte en mentorordning, som Danmarks Fængsler ikke har mulighed for at tilbyde. Danmarks Fængsleres egen mentorindsats er udelukkende for indsatte i tilsyn med størst risiko for at begå ny kriminalitet. Med Primus Motor er vi med til at tilbyde en indsats til en målgruppe, der i mange tilfælde ellers ville være overladt til sig selv.

I 2025 fik 109 løsladte mentorstøtte. Vi etablerer mentorforløb for løsladte - uanset hvor i landet, den tidligere indsatte løslades til.

2.3 Primus Motor Ung - tidl. Kickstart

I 2026 ændrer vores ungeindsats navn fra Kickstart til Primus Motor Ung. Ud over navnet ændrer indsatsen også indhold en smule baseret på erfaringer fra Kickstarts første fem leveår.

Kickstart i tal:

- 54 unge indsatte var i Kickstartforløb i 2025.

I Kickstart blev unge op til 25 år tilbudt en frivillig støtte allerede fra tidlig varetægt og op til et år efter løsladelse. Det viste sig i praksis at være svært at rekruttere frivillige, som havde tid og overskud til at følge den indsatte, uanset hvor og hvor længe vedkommende skulle afsone. Det var desuden også ofte uoverskueligt for den varetægtsfængslede at sige ja til så langt et forløb på et tidspunkt, hvor han eller hun ofte regnede med frifindelse.

Primus Motor Ung er derfor en opdateret ungeindsats, hvor vi håber at kunne hjælpe både flere unge indsatte og samtidig rekruttere flere frivillige. Indsatsen er stadig for unge op til 25 år, men støtten tilbydes nu først, når der er fældet dom - og dommen er på maksimalt tre år. På den måde ved den Røde Kors-frivillige, at der er tale om et forløb, som højst vil vare fire år (tre års afsoning plus et år efter løsladelse) ligesom den frivillige ved, hvor i landet, den indsatte skal afsone. Den indsatte vil desuden også været et mere afklaret, når dommen er afsagt, og der er klarhed over, hvordan den kommende tid ser ud. Det vil derfor forhåbentlig også være mere overskueligt for den indsatte at takke ja til et tilbud om at blive knyttet til en Røde Kors-frivillig.

Nøgleordet i Primus Motor Ung er kontinuitet. Den Røde Kors-frivillige er med under hele afsoning og i tiden efter løsladelse. Den frivillige inspirerer og støtter den unge med en ambition om, at indsatsen kan sætte gang i tanker hos den unge om en fremtidig tilværelse uden kriminalitet. Indsatsen er desuden mentorpræget. De frivillige forsøger - sammen med den indsatte - at lægge en plan for fremtiden, hvor uddannelse, job og sunde fællesskaber erstatter kriminalitet, Afsæt tages altid i den unges indsatte ønsker og behov.

2.4 Psykosocial førstehjælp til unge i varetægt

I 2023 var næsten halvdelen af alle fængslede under 30 år, mens en femtedel var under 25 år. Mange unge varetægtsfængslede er førstegangssindsatte. Overgangen fra frihed til varetægtsfængsling - og en isolationslignende hverdag med kun få basale rettigheder - kan virke meget voldsom for unge, der ikke tidligere har stiftet bekendtskab med fængselssystemet. Tiden i arresten er desuden præget af usikkerhed, fordi de indsatte ikke har modtaget deres dom og derfor endnu ikke ved, hvad fremtiden bringer.

Formålet med 'Psykosocial førstehjælp til unge i varetægt' er at mindske de alvorlige psykiske belastninger ved at skabe ro, tryghed og handlekraft hos den enkelte. Umiddelbart efter at varetægtsfængsling har fundet sted, tilbyder Røde Kors psykosocial førstehjælp og følger op med tilbud om forløb i regi af frivillige besøgsvenner, som opkvalificeres til formålet.

En dedikeret indsats for unge i varetægt har det konkrete mål at mindske den psykiske belastning umiddelbart efter fængsling. Samtidig giver projektet en hjælpende hånd til en ung i en udsat position, så de bedre mestrer deres umiddelbare situation, men også styrker deres evne til at skabe en positiv forandring fremover. Den unge varetægtsfængslede bliver med vores hjælp forhåbentlig bedre i stand til at håndtere både tiden i varetægt og det efterfølgende forløb inden eller uden for murene.

2.5 Antal frivillige

I 2025 var der 683 frivillige aktive i Fængsels- og løsladelsesprogrammets i alt fire indsatser.

3 MÅLGRUPPE

Fængsels- og løsladelsesprogrammets fire indsatser er primært for indsatte og tidligere indsatte. Støtten fungerer dog også aflastning for pårørende og personalet i de danske fængsler, arrester og udslusningsfængsler.

4 SAMARBEJDSPARTNERE

Vi har et tæt samarbejde med Danmarks Fængsler (tidligere Kriminalforsorgen), og vi er til stede i 13 fængsler, 34 arrester og 7 udslusningsfængsler med enten én eller flere af vores fire indsatser.

5 STØTTEBEHOV

Midler fra jeres afdeling kan være med til at sikre frie midler til vores arbejde på fængsels- og løsladelsesområdet. Støtten understøtter og videreudvikle vores eksisterende indsatser og sikre, at vi hjælper en særlig udsat målgruppe til gavn for både det enkelte individ og for samfundet.

2026

1.115.720 kr.

6 BAG OM DET NATIONALE STØTTEPROGRAM

I Danmark oplever vi en velfærdsstat, der er under stigende pres. Hvor flere og flere af vores mest sårbare borgere ikke får den hjælp og støtte, de har behov for. Og der er brug for, at Røde Kors tager et større ansvar i samfundet.

Vi skal i fællesskab øge vores synlighed lokalt og nationalt med alt det, som vi allerede gør og kan. Det er blandt andet derfor, at vi har udvalgt fem sociale aktiviteter, som Røde Kors' afdelinger kan støtte.

Fælles for de fem udvalgte aktiviteter er, at de har til formål at støtte mennesker, der har eller har haft brug for velfærdsstaten, og hvor der er brug for frivillige hænder.

Alle de nationale støtteprojekter har lige stort behov for økonomisk støtte, da bidragene medfinansierer projekternes planlagte aktiviteter.